

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. I. Primum de cœlo gaudium, voluptas oculorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

LIBER SECVNDVS DE CÆLO.

CAPVT PRIMVM.

Primum in celo gaudium, voluptas oculorum.

Lib. 19. de
ciuit. c. 1.

VGVSINO teste, celeberrima olim questio inter Peripateticos, Academicos, Stoicos, Epicureos, ceteramque Philosophorum turbam agitabatur: Quid sit Beatitudo, & in quo illa consistat? Tot ferè sententiæ, quot capita.

M. Varro diversissimas opiniones illas colligens numeravit ducentas octoginta octo. Fingamus unam è tot sententiis veritati congruam fuisse: Ergo ceteræ omnes aberrarunt à vero. Hem quantæ tenebræ! Christiana sacra ita nos instruunt, ut pueri, mulierculæ, homines pagani loquente digito cælum monstrant, & vel tacendo dicant, illic esse Beatitudinem, ubi Deus se spectandum exhibet.

Lib. 3. diuinar. instit. c. 7. & 8.

Lactantius luculenter ostendit tot illos Philosophos errasse omnes. Nos oraculis diuinis habemus fidem, & Beatitudinem eam speramus, quam illa nobis pollicitatione minime fallaci promittunt. Ut ergo Beatitudinis immensa gaudia ordine explicemus, ordiamur ab oculis Beatorum. Oculis celebrissimis ac nobilissimis est exteriorum sensuum. Quanta porro sit oculorum voluptas in celo, nunc differemus.

§. I.

V-T cæli gaudia tantò rectius perpendamus, aviculas imitemur necesse est. Alaudas scimus cantillando altius atque altius per auras ascendere. Volemus & nos, & simul cantemus. Ab humanis & naturalibus ascendamus ad caelestia. Duo habet humana forma, colorem scilicet, & proportionem seu symmetriam debitam: ubi hæc duo, lac scilicet minio mixtum, & elegans partium compositio conveniunt, amicum spiritum rat forma, trahit, invitat, & omnium se spectantium amorem elicit. Hinc forma priscis tam eleganter, quam verè Tacita tyrannis dicebatur. Incredibile dictum est quam hæc una res potenter ad amandum non tam alliciat, quam panem cogat, planè Tyrannis, sed muta, sed nimium imperiosa. Hinc Helenæ forma veterum charactis adeo celebrata est, ut fuerint qui dicerent, dignam esse decennali bello.

Forma duo habet, colorem scilicet & proportionem debitam: Tacita tyrannis est. Vide mihi Leitor que in eternitatis cõ, id. 6. §. 3. dicamus, de Iacobo & Rachele. Gen. cap. 31. vers. 41.

Gen. 6. 2. 4. fine.

Judith. c. 10. vers. 14.

E sacris codicibus constat, quam duram servitutem Jacob servierit pro decorâ Rachele, idque septennio, cumque spe cecidisset ducendæ domum virginis servituti septennium alterum adjecit. Mattis obitum grandi luctu deflevit Isaac: at visâ Rebecâ, eam animo hilaritatem concepit, ut dolorem qui ex morte matris ejus acciderat temperaret? Tacita Tyrannis, forma. Quis eximium decus Otis, & in niveo mystum candore ruborem aspicit, & tyrannidem istam non sentit? Juditha elegantiae singulare specimen, quam ea omnium oculos in se rapuit? Assyrii ad hoc formæ miraculum attoniti, Considerabant faciem ejus, & erat in oculis eorum stupor, quoniam pulchritudinem ejus mirabantur nimis. Holofernes ipse Dux Assyriorum, vix viduam illam vidit, & captum se sensit. Hæc talia utique probè capimus. Nunc igitur paullo majora canamus. Cum alaudulis ascendamus ad altiora ratiocinatione cuius promptissima.

A Si unicus hominis forma sic oculos animumque invadit, occupat, trahit, vincit, ignem tam amicum elicit: & hæc quidem hominis cadaverosi morituri forma est, nec, ut res humana sunt, ad omnem perfectionem veniunt. Quantum igitur placebit forma longè venustissima, tot centenorum millium, tot millionum formosissimorum hominum in illâ cælum arce? In celo nemo non formosissimus. Omnes illic Narcisci & Adonides, omnes Helenæ & Lucretiæ.

Hic tria nobis observanda sedulo. Primum est: Beati omnes è propinquo sese invicem videbunt. Hæc mortalium oculi miseria est, ut ille quod remotius quid à se cernit, eò minus cernat. Hinc hominem ad miliare vel unicum distantem non videt, solo aciei defectu. Longè se invicem aliud erit in celo. Ibi unus omnes tanquam sibi proximos & velut in speculo conjunctissimos intuebitur. Nam objectum, ut in scholis loquuntur, immediatè ager in sensum etiam distantem. Et sunt qui dicant hominis beati corpus, ab alio pariter beato homine ad quamcumque distantiam videti.

Alterum est: Date mihi hominem qui in Orbe hoc nostro credatur formosissimus: De hoc verissimè dixero, potest Deus decies, potest ceteris, potest milies formosiores creare, augendo pulchritudinem in infinitum. In celo beatorum hominum forma tam erit intensâ, ut sicut capularis tussiens anus ad Helenam, sic sissimo Helenæ omnes ad Beatorum infinitum conferri neutriusquam possint. Ite Helenæ, ite, ite bustuarie larvæ, vestra omnis elegantia sordet, cum formas cælum contemplantur. Asopos odi cum Democles & Spurius aspicio: cadavera non amplector, cum meis se brachia infundunt Angeli.

C Tertium est: Deus ideò tantam rerum pulchritudinem in hoc Orbe spectandam proposuit, ut esset cæli gustulus, qui traheret ad conditorem pulchris omnibus infinite pulchriorem. At nos infani res conditas orbis sperperimus amore præcipiti, & spernimus conditorem, secuturum rivulos neglecto fonte. O mortales! suavius ex ipso fonte petuntur aquæ.

Si tanta in rebus creatis est pulchritudo & suavitas, in Creatore quantam esse censebimus?

§. II.

V Oluptas oculorum tunc maxima est, cum obtinent quod & diu, & valde cupierunt, aut cum invenerint licet quod multo pulcherrimum judicatur. Apollonius Thyanæus quantum itineris fecit, quot regiones peragravit, ut in Æthiopiâ Solis mensam videret? Betamitæ quantâ lætitiâ exultabant, cum daretur occasio videndæ Aræ? Israëlites quantis perfundebantur gaudiis, viso juvene Salomone jam coronato? Nam ut Regum fasti testantur, Ascendit populus canentium rithm & 3. Reg. 1. 1. larantium gaudio magno, & insomni terra à clamore eorum, vers. 40.

Tres illi ex Oriente dynastæ, viso iterum, quod amiserant, sidere, gravissi sunt gaudio magno valde. Zachæus Christo paupere ac mortali viso plurimum lætatus est. Petrus in Taboreâ rupe, cum stilla solùm Beatitudinis in eum deflueret, quantam animo voluptatem cepit? Joannes Baptista Christum visurus, quanto gestit desiderio? Ipse etiam aviculæ quam ad solis exortum lætè concinunt.

Quantum

Quantum igitur liquidissimæ voluptatis erit divinum Christi vultum, tot Angelorum, tot hominum formosissimorum fideream venustatem contueri? Verissimè dixit Augustinus: *O anima, si quotidie oporteret nos tormenta perferre, si ipsam gehennam longo tempore tolerare, ut Christum in gloria videre possemus, nōne dignum esset pati hoc omne?*

Theologi pulchritudinis sex gradus discernunt; in summo DEVM collocant, cujus pulchritudo inestimabilis, infinita. Huic proxima est Angelorum & cælum aliorum pulchritudo. Neque verò arctiori cogitari aut esse potest similitudo, quam quæ inter DEVM est & animum beatum.

Nunc secum quisque in hunc modum ratiocinetur: si tot miliones hominum formosissimorum, tot milles miliones Angelorum mihi proximi, meis oculis semper inhæsurus sint, hoc solum purissimæ voluptatis quantum erit? Nec illud nescio, quod quando quis alteri est charior, tanto ejus forma sit delectabilior. Omnes autem illi longè charissimi mihi erunt. Dico igitur, si hoc unicum in cælo, idque perpetuum foret gaudium, sat voluptatis cælum haberet, idēque laboribus quibusvis esset emendum.

Sed dicas: Si ejusmodi quindecim sint gaudia, quis hominum est, qui patitur futurum sit huic tanto gaudiorum ponderi ferendo? ipsa obrietur & exstinguetur lætitia. Non vana hæc argumentatio est: Mortalium nullus hanc gaudiorum molem sustineret. Idcirco lumine gloriæ opus erit: de quo nos suo loco.

Daniel vates, & Joannes Apostolus, viderunt Angelos eā majestate radiantē, ut mox humi corruerint adoraturi. Daniel, seipso teste, etiam emarcuit, nec quidquam virium habuit. Et tamen hi duo nativam Angeli pulchritudinem non viderunt, sed formam ex aere momento assumptam; hæc autem ab illa tantum differt, quantum corpus a spiritu. Quod autem hæc exactius capiamus, gradum faciamus ad ulteriora.

Josephus scriptor Hebræus Moysen etiamnum infantem, ait, tam præcellens fuisse formæ, ut obvii quique constiterint in contemplatione tam amœni vultus, ab eoque vix avelli potuerint. De Moysi jam viri coruscante facie sacra pagina loquuntur: Eā enim refulgēbat majestate, ut non intenderent filii Israël in faciem ejus. Stephanus inter purpuratos Athletas signifer, quam amabili formā enituisse censendus est? Nam viderunt faciem ejus tanquam faciem Angeli. Atqui omnes in cælo Beati erunt sicut Angeli DEI.

Cambracensis Proëpiscopus eruditionis notæ Theologus commemorans: Mihi, ait, Cisterciensis Ordinis Anctissima in Flandriæ cœnobio, cui nomen Reclinatorium, recensuit dignissimum relatu istud: Unam, ajebat, e mei cœnobii sororibus, quæ una omnium sanctissima habebatur, quæ sibi, eam demum in oide angulo hærentem reperi altā meditatione defixam. Cūque velum ab ejus ore dimoverem, tantum a vultu jubat emicabat, ut panē relapsa retro corruerim impar huic fulgori aspicendo.

Equid aliud hæc talia nisi scintillæ sunt & cælo? Quod affirmans Christus: *Tunc iusti fulgebunt*, inquit, sicut Sol in regno Patris eorum. Mox addit: *Qui habet aures audienti audiat.*

Neque verò hic tantus splendor inimicus aut molestus erit oculis. Cogitate obsecro, tot soles toties multiplicatos, soles imò innumeros, quorum quilibet amœnissimum diffundet lumen, quo Beatorum oculi non tantum non fatigabuntur unquam, sed recreabuntur in omnes æternitates. Et hanc luminis amœnitatem tam in se quam in aliis beatorum quivis videbit. Arbitratur Augustinus beatos Martyres, eā corporis parte plus fulgoris exhibituros, quā plus supplicii tulerunt. Quantum ergo luminis spargent Philippus in Cruce,

A Stephanus in terrâ lapidatus, Bartholomæus pelle spoliatus, Thomas telis confossus, Jacobus interitus membratim sectus, innumeri alii toto corpore lacerati?

S. III.

Quanta igitur Oculorum erit voluptas, tot Beatorum ordines, tam firmis oculis, tam distinctè cernere? Magna est profectò, sed nonnihil formidanda voluptas, instructissimum ab alto exercitum prospicere: quid voluptatis sentietur in cælo, cū in omnium oculis erunt Novem Angelorum ordines? Ab his Patriarcharum, Prophetarum, Apostolorum, Martyrum tam copiosi exercitus. Tot inde sanctissimi Reges, Imperatores, Pontifices; tot Sacri Doctores, Sacerdotes, Confessores; tot centena millia religiosorum hominum; tot virginum ac viduarum myriades. Dein spectandam se dabit turba magna, quam dinumerare nemo poterit: Unius omnes & oris, & cordis & amoris.

Quantum habebit oblectationis cernere tam immensum palatium, tam amplam civitatem ex auro & gemmis solidissimè structam? Quidquid jam oculos nostros subterfugit, tunc eisdem suavisimè, nec sine fame saturabit: elementa omnia, eorumque admirandam magnitudinem, cælorum Orbes, illorumque obstupescendam immensitatem cernemus: & quidquid oculos incurret, novum nitorem præferet.

Quid quæso in Orbe hoc nostro amœnius habemus, & quod magis ad alta trahat, quàm innubi ac sereno die ex edito patentissimum undequaque campum obire oculis, & toto haurire aspectu jucundissimam illam varietatem silvarum, pratorum, aquarum, arcium, hortorum, segetum, camporum, vivariorum? Sed quantum hoc terræ spatium est ad immensitatem cæli æquora collatum? Est tamen & hoc cæli gustulus, & ut Boetius loquitur, pulcherrimi operis pulchra portio; sed nihil hæc ad illam voluptatem, quæ Christum DEVM humanum schemate velatum, quæ beatissimam Christi Matrem dabit spectandam. Job velut eminus hæc conspiciens: Scio, inquit, quod Redemptor meus vivit, & in carne visus me videbo DEVM meum. Quem visurus sum ego ipse, & oculi mei conspiciunt, & non alius. Reposita est hæc spes mea in sinu meo. Et hinc tam patiens, tam animosus, tam hilari excelsoque animo fuit inter vermes, & in fimo tanquam in thalamo ludibundus cecinit. Jobum oculi solabantur DEVM visuri.

Sed hic ultra progredi verborum verat inopia, quæ nobis sapius intercludet dicendi viam. Verum hoc agamus: Fingat quisque sibi & pro arbitrio imaginetur quàm potest maximam oculorum voluptatem, quidquid unquam per omnem vitam amœni vidit & pulchri, in unam velut massam colliquet, & visis voluptates in cælo infinitis partibus majores deprehender. Quisquis sub ærumnarum mole jam fatiscis, *Tunc videbis & afflues, & mirabitur & dilatabitur cor tuum.* Illuc animos erigite, quos jam ærumnæ depriment: *Videbitis, & idem c. 66. gaudebit cor vestrum.* Non sit alia cæli voluptas, satis hæc fatiscis, abundè satis labores nostros pensaret. Et nos tam lenti ac somnolenti, velut ad paupertinam cœnulam vocati, testudineo gradu non imus sed repimus, & sæpe torpore victi subistimus in viâ. Quin Hebræorum voces nos impellunt: *Ascendamus & possideamus terram, quoniam non possumus obtinere eam.*

Duo germani fratres, quod Rufinus Aquilejensis memorat, Abbas Pæmen, & Abbas Anub cremum habitarunt. Ad hos mater, visura filios venit. Sed repulsa aliquoties, & nec ad conspectum quidem admissa est. Illa non imprudenter in viâ statuit operiri filios dum ad templum progredierentur. Neque dubitavit pium hunc altum optime cessurum. At illi quamprimum feminam viderunt, mox celeri fugâ in suas sese latebras receperunt, obsecratâ januâ. At anus optima repulsa impatiens

August. in Manual.

Theologi in summo pulchritudinis gradum DEVM collocant.

Cælum quibusvis laboribus emendandum.

Dan. c. 10. vers. 8.

1. Cor. c. 13. vers. 13.

Thom. Campanian. l. 2. de miraculis suis c. 6. §. 4.

Matth. c. 13. vers. 13.

Splenor cælestis, non erit molestus oculis beatorum, sed recreabit in omnes æternitates.

Boet. lib. 2. de consol. Philosoph. metro 4. prosa 5.

Job cap. 19. vers. 25.

Job cap. 19. vers. 25.

Job cap. 19. vers. 25.

Job cap. 19. vers. 25.

Job cap. 19. vers. 25.

Job cap. 19. vers. 25.

Job cap. 19. vers. 25.

Job cap. 19. vers. 25.

Job cap. 19. vers. 25.

Job cap. 19. vers. 25.

Job cap. 19. vers. 25.

Job cap. 19. vers. 25.

Job cap. 19. vers. 25.

Job cap. 19. vers. 25.

Job cap. 19. vers. 25.

Job cap. 19. vers. 25.

Job cap. 19. vers. 25.

Job cap. 19. vers. 25.

Job cap. 19. vers. 25.

patiens plorabat ad januam. Huc progressus Pæmen: A
Quem hic, inquit clamorem edis? mulier? desine mo-
lesta esse. Illa, filii voce agnitâ, jam contentius vocifera-
ri cepit: An non ego vestra sum mater: filios meos vi-
dere cupio. Sed num, ait Pæmen, in hoc vel Orbe alte-
ro videre nos cupis? In isto, ait mater. Cui denuo Pæ-
men filius: si jam contineas te, & hanc oculorum appe-
tentiam refrenes, loco meliore nos indubiè videbis.
Persuasa demum his filii promissis mater: si ait, in cælo
vos visura sim, patior hanc oculis meis injuriam fieri, &
filiorum conspectum negari. Ita filiis non visis abiit.

August. in
Psal. 118.

Hic ego animi Puritatem monstro. Beati Augustini
monitum est: *Vis esse beatus: esto immaculatus. Illud enim
omnes, hoc pauci volunt, sine quo non pervenitur ad illud quod
omnes volunt. Quanta sunt quæ per oculos velut ostiola
duo, subeunt cor, illudque turbant, inquinant, deprava-
nt, jugulant? Hic omnibus & singulis illud certissimò
promitti potest, si Dei causâ vos continere, vestrisque
oculis, quod noxium, subducere non cunctemini, vo-
luptatem in cælo millecuplo majorem obtinebitis.
Hanc igitur oculorum noctem longè utilissimam, non
inviti admittite, sequetur æterna dies.*

Chrysost.
tom. 4. in
ep. ad Heb.
cap. 4.

Chrysostomus loquente digito ad cælum oculos no-
stros erigens: *Suspiciamus, inquit, in cælum, quando nulla
se interponit nubes. & clara est omnis ejus corona: deinde ad
pulchritudinem aspectus ejus considerandum aliquantulum
temporis perdurantes, intelligamus quoniam & solum habebi-
mus, non quidem tale, quale nunc est, sed tantò melius effectum,
quando luteis rectis aureum est melius.*

Quidquid in hoc Orbe pulchri est, vilis umbra & nox
est merissima ad illas oculorum voluptates perpetuas.
Ah, cælum, cælo, suspicite: Hæc est illa Sion formosa,
hæc illa Hierusalem beata, centenniali non bello, sed
martyrio dignissima. Videbitis, & gaudebit cor vestrum.

CAPUT II.

Secundum in cælo gaudium, Voluptas lingue
& gustatus.

Hebræorū
felicitas,

Et infelici-
tas quibus
in rebus
cōsistebat.

Omnis olim Hebræorum felicitas rebus caducis
stabat: fertiles agri, secundæ vineæ; penora, cel-
la, promptuaria, horrea plena, proles copiosa, quies ab
hoste secura, cælum erat Judæorum. Eorundem contrā
infelicitas omnis à fluxu iidem rebus æstimabatur, agri
steriles, infecundæ vineæ, malignæ segetes, caritas an-
nonæ, publica fames, mōrborum sævities, bellorum
turbæ, suprema Judæis maledictio censebatur. Deus
nimirum suorum sese ingeniis attemperavit. Judæi ho-
mines crassi, serviles, asperi, rudes, ferrei, rerum cæle-
stium magnam partem ignari, hoc capiebant quod vi-
debant & tangebant. His longè rudiores idololatræ hoc
saltem observare, & vel ipsis oculis suis credere pote-
rant, Hebræorum Deum in suos perquam liberalem
esse ac beneficium, ea largimur præbendo quæ ad vi-
tam sustentandam faciunt.

Christus
veniens in
mundum
dives cælo
mōstravit.

Clement. 1.
Pedagog.
cap. 12.

At ubi Christus æterna Dei sapientia in hunc Or-
bem demigravit, non uberem terram, sed dives cælum
mōstravit. Hinc illa in Christi concionibus toties repe-
rita: Simile est tegnum celorum denario, margarita,
thesauro, nuptiis, cænæ magnæ, &c. Nunc ergo iterum
paulò majora canamus, nec jam ampliùs terræ glebas,
sed cæli delicias suspiciamus. Rerum creaturarum nulli
mēns nostra se affigi patitur: Ad altiora nati sumus,
quàm ut amorem perituris rebus impendamus.

Clementis Alexandrinus eruditè nos monet, Ut ac-
cincti & expediti, & ad vitæ melioris æternitatem pa-
rati simus. Christus nos præparat, unumquemque sui-
ipsius penum esse docens. Non ab simili sensu Theo-
doretus: Judæi, ait, humi reprobant, nobis monstratur
cælum, ut volumus: Fames, morbi, paupertas, ad hoc

iter alas nobis affigunt, & in altum extollunt: Judæi
velut conducticia mancipia laboris mercedem postula-
runt, nos ipsam mercedis largitorem poscimus. Inter Christiani
Christianos voluntaria paupertas honori & lucro est, paupertate
hac arte thesauros paramus immortales: Fames, sitis, voluntarij
morbis, contemptus, ceteræque miseriæ humanæ ad thesauros
vitam meliorem præludia sunt; jejunia & inedia longè parant im-
mortales.

Primum cæli gaudium explicavimus, Voluptatem
visus, sequitur Gustatus. Hic præmonendi sumus, non
meras esse metaphoras, quæ Christus, de cælesti epulo,
de Beatorum cibo, de vino novo docuit. Nam & Gusta-
tus verè ac reipsâ suas in cælo delicias inveniet, quod
hoc capite explicabimus.

§. I.

Si quid est quod humanam mentem non calefacere
solum, sed & accendere possit cæli desiderio, est il-
lud Hebræi Regis jubdum: *Inebriabuntur ab ubertate do-* Psal. 35. v. 9.
mūs tuæ, torrente voluptatis tuæ potabis eos; quoniam apud te & 10.
est fons vitæ. De cælo sacer Poëta hoc pronuntians: Apud
te, inquit, est fons vitæ. Vita hic ad dimensum datur, &
quidem parcellimè. Quibusdam anni viginti aut trigin-
ta, aliis quadraginta, quinquaginta vel sexaginta, paucis
septuaginta aut octoginta conceduntur. Aliis horula
una, dies, hebdomas, aut mensis aut annus unus viven-
di spatium est; nonnullis duæ horulæ, duæ trêse diecul-
læ. Mensura vitæ heu quàm modica! Hic non scaturit
fons vitæ; rivulus est, & brevi siccandus. Ergo in cælo
fons vivendi fluit. Nam Joanne Apocalypico teste, *vers. 17.*
Agnus deducet eos ad vitæ fontes aquarum, & præcipitabit 1sa. cap. 25.
mortem in sempiternum. Hæc quam vivimus mortalis vita, *vers. 8.*
illa verè vitalis & immortalis est.

Inebriabuntur ab ubertate domūs tuæ. Voluptas
quæ frui nos putamus, vitreis cistis angustissimis li-
banda vasculis porrigitur. Hæc sitim non sedant, sed
accendunt, & quod pejus, subitò rumpit vasculum,
jamque omnis perit voluptas. Sæpe pro unico volup-
tatulæ linctu centena rependuntur tædia, unicum hila-
ritatis poculum mille nauseis pensatur, potus ipse quam-
vis aliquid suavitatis habeat, turbidus tamen est & infa-
lubris, & panè guttatim tantum bibitur. In cælo ine-
briabuntur ab ubertate domūs illius & torrente volu-
ptatis potabuntur.

Et videre, obsecro, infinitam Dei beneficentiam:
Labores & lacrymas admetitur Deus, nec mensuram
ingerens odiosam: Potestis, inquit, bibere calicem?
Quis hominum suum habet caliculum ad unguem
exactissimè mensuratum. Hebræus vates affirmat: *Po-* Psal. 73.
tum dabis nobis in lacrymis in mensurâ. At verò cæleste præ-
mium sine mensurâ, infinitum, immensum dabitur. Ine-
briabuntur ab ubertate beatissimæ domūs.

Ubi bubula vel ovilla caro majoris pretii est, ibi ea
familias ad pondus dividitur, præsertim in religiosis ædi-
bus, in quibus plerunque duæ libræ carniū quinque
pranforibus assignantur. In iis verò regionibus ubi pe-
coris abundè est, non ad libram carnes examinantur;
oculi libripendes sunt, qui mensæ res suas lautissimè
præbent. Suis alumnis Mundus laboris centumpon-
dium obrudit, mercedis vix paucas reddit uncias; sub-
inde vix drachmam, octavam partem uncia. More
protius contrario Deus, laborem ad mensuram, labo-
ris præmium dat immensum. Inebriabuntur ab uberta-
te domūs tuæ, & torrente voluptatis tuæ potabis eos.

Inter Israëlites leges & hæc erat: *Fasciculum hyssopi tim-* Exod. c. 11.
gite in sanguine, & aspergite ex eo superliminare. Eo laborum
aut ærumnarum pondere subinde premimur, ut san-
guine sudaturi videamur. Sed ô delicati, Nondum usque *vers. 22.*
ad sanguinem restistis, vix aspersi aut leviter tincti estis
sanguine. Neque tam rigidus est Deus, ut purpureum
hunc